СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 30. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 5 лютого, 1934. — VOL. XLII. No. 30. Jersey City, N. J., Monday, February 5, 1934. THREE CENTS.

ЮНІЇ КЛИЧУТЬ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

ВАШИНҐТОН. — Виконавчий комітет Американської Федерації Праці видав про безробіття публичну заяву, в котрій звертає краєви увагу, що безробіття далі є найважнішою справою внутрішньої політики.

На думку Федерації Праці, заходам уряду й краю вдалося тільки здержати безробіття перед дальшим зростом. За обчисленнями юній, нині є ще в краю коло 6 мілїонів 800 тисяч робітників без роботи.

За обчисленнями статистиків Федерації Праці, що найменше 4 мілїони з того числа лишаться без роботи так довго, поки роботи не зітнеться дальше до 30 годин на тиждень.

РУЗВЕЛТ ЗА ПРОДОВЖЕННЯ ДОПОМОГОВОЇ ВСТАНОВИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт змінив свою думку розвязати в травні „Адміністрацію Горожанських Робіт" та думає тепер удержувати цю організацію так довго, як довго її буде треба.

Для піддержання цеї роботи треба буде кількасот мілїонів долярів на рік, а тут провідники конґресу сумніваються, чи їм удасться переперти ухвалення відповідних фондів.

УРЯД ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РОЗГОЛОШУВАННЯМ АЛЬКОГОЛЮ НА РАДІО.

ВАШИНҐТОН. — Федеральна Радіова Комісія видала осторогу до радіових стацій, щоби заховувати міри приличности при розголошуванню алькогольних напитків.

Комісія опирає свою осторогу на тому факті, що між слухачами радіових програм звичайно бувають діти.

ПРЕЗИДЕНТ ЗА „ВИКИНЕННЯ ПОЛІТИКИ" З РАТУНКОВОЇ АКЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув конференцію з 48 стейтовими начальниками допомогової акції та закликав їх у своїй промові до них „викинути всяку політику" зі своєї діяльности. Президент казав їм держатися твердо своїх обовязків, хочби це мало вразити найвище поставлені особи.

СЕНАТ АРЕШТУЄ УРЯДНИКА.

ВАШИНҐТОН. — На приказ сенату арештовано тут Виліема П. Мек Крекена Молодшого, котрий був за президента Гувера заступником секретаря торговлі та начальником авіятичного бюра департаменту торговлі.

Сенат арештував Мек Крекена за те, що він відмовився дати сенатському комітетови, котрий розслїджує почтову службу, протоколи з переговорів почтового уряду з ріжними летничими підприємствами за воження почти. Мек Крекен теж признався, що він забрав деякі папери з архіву уряду, а потім їх знищив.

ВЕЛИКИЙ СТРАЙК ШОФЕРІВ ТАКСІВОК.

НЮ ЙОРК. — Тут виринув у пятницю зовсім несподівано страйк шоферів таксівок, який за кілька годин обняв коло 12,000 візників.

Страйк обняв наперед тих шоферів, що працюють для великих підприємств. Суперечка між підприємцями й робітниками зайшла за те, кому мається віддати зібраний уже податок, котрий суд признав за безправний. Робітники домагалися від підприємств, щоби вони віддали цей податок, робітникам, бо через стягання податку публика, вживаючи таксівок, перестала давати шоферам „типси".

Як почався страйк, працювали тільки незалежні шофери, котрі мають власні авта, а котрих у місті є коло 3,000. Потім страйкарі постаралися, щоби й інші шофери вийшли на страйк та помогли їм виграти страйк. Незалежні шофери радо вволили волю страйкарів.

Міський мейор признав слушність домагання страйкарів, але остеріг страйкарів перед уживанням насильства проти страйколомів. Податок, за який іде боротьба, стягано на основі міського закона з кождої їзди таксівкою. Власники великих підприємств внесли були позов проти стягання цього податку й суд признав його за безправний. Гроші тепер засеквестровані урядом, поки справа не буде вирішена вищим судом. Мейор Ню Йорку, Ля Ґвардія, каже, що він відкличе зроблений містом відклик до вищого суду, якщо власники згодяться передати ці гроші шоферам.

МІЛІТАРИЗАЦІЯ СОВІТСЬКИХ ЗАЛІЗНИЦЬ.

Німецька преса подає, що комісар війни Ворошилов видав за згодою народних комісарів і центрального виконавчого комітету комуністичної партії декрет про контролю червоної армії над залізницями. На підставі цього декрету всі совітські залізниці будуть мілітаризовані. Вузлові стації, як Київ, Москва, Харків, Ленінград, Мінськ, Одеса і т. д., будуть обсаджені військовими відділами червоної армії. Змілітаризованими залізницями управлятиме спеціяльний військовий комісар, який видав уже розпорядок про введення військових судів для залізничих працівників за саботаж, шкідництво й тим подібні злочини.

Мілітаризацію залізниць впровадив совітський уряд в наслідок повної дезорганізації залізничого руху в Совітах. Та чи ця мілітаризація поможе в наладнанні цього руху, треба сумніватись.

НАГЛИЙ СУД У ПОЗНАНІ.

Перед наглим судом у Познані ведеться розправа проти Казиміра Лабендзьовського, обвинуваченого у грабіжницькому вбивстві. Лабендзьовський убив молотом Марію Огродовску та її 7-літнього сина Станислава. Вбивникови погрожує кара смерти.

ЗАСЛОНА З МРЯКИ ПЕРЕД ТРІЙЛИВИМИ ГАЗАМИ.

В часі спроб проти газової сборони виявилося, що водна пара дуже добре абсорбує деякі трійливі гази, що належать до хльорової групи. Тому з арміях деяких країн збудовано окремі апарати, що на випадок газової атаки будуть розпилювати воду й творити штучну заслону, яка становить незвичайну оборону проти газових атаків.

КАЖЕ, ЩО НІМЦІ МАЮТЬ 2,720,000 АРМІЮ.

Французький ґенерал Евген Дебеней оповістив на днях у часописі „Ехо де Парі", що під цю пору Німеччина має добре вимуштровану 300,000 армію (Райхсвер). Кромі того є там 120,000 націвських оборонних військ, 1,000,000 штурмовиків і 1,300,000 воєнних ветеранів поніжче 40 років життя.

Такі і тим подібні вістки дуже непокоять Французів і французький уряд.

ВИКРИЛИ ГОРАЛЬНЮ.

В Ґунтон, недалеко від Тюлон, Ман., державна поліція викрила досить добре зорганізовану горальню „самогону". При несподіваним наскоку поліції вискочили з дому задніми дверима два чоловіки, яким поліція закидає, що то вони були власниками недозволеної горальні. Їх поліція зловила.

В „горальні" знайшли 1,000 ґальонів браги, велику скількість цукру й інших річей, потрібних до виробу самогону.

ТИСЯЧА ПРОДАНИХ ДІВЧАТ.

Англійський часопис „Дейлі Геральд" повідомляє, що в східній дільниці Лондону поліційні власти викрили бюро торговлі живим товаром, яке вели чужинці. Слідство виявило, що біля тисячі дівчат вивезено до Південної Америки.

УКРАЇНЦІ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ.

Українці в Харбіні одержали від манджурського уряду при піддержці Японії свій Український Народний Дім, який утратили через ворожнечі між собою. В тім великім будинку будуть риміщені: українські школи (народня і середня), педагоґічні куси, захоронка, бурса, кооператива, банки і редакція тижневика „Манджурський Вістник", що має тепер виходити двічі на тиждень.

ПОСТЕРУНКОВИЙ У ЗМОВІ ЗІ ЗЛОДІЯМИ.

На передодні польського Різдва появилась у Варшаві велика маса ялинок, які продавано по дуже низькій ціні. Одначе наплив цих дешевих ялинок скоро виявився. Постерунковий В. Совінський змовився зі злодіями і на фальшивий залізничий фрахт відібрав на варшавському двірці три вагони ялинок. Злодії розпродали з місця всі ялинки. По кількох годинах вдалося Совінського схопити і посадити до тюрми.

БОЇ ПОЛІЦІЇ ЗІ СТРАЙКАРАМИ.

Недалеко міста Роан, Квебек, прийшло до поважних сутичок межи страйкуючими лісовими робітниками і поліцією. Поліція вживала слізних бомб і розганяла страйкуючих палками. При тім арештувала 83 робітників, а між ними двох аґітаторів, які своєю пропагандою викликали там страйк. Назагал в околиці Роан страйкують около 600 людей.

ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ ЗАМЕРЗЛИ НА СИБІРІ.

У центральному Сибірі трапилася страшна стихійна катастрофа. Одної ночі нараз напліла туди хвиля страшних морозів і знищила все, що живе. Про неждані морози не заповіла ніодна метеорольоґічна стація. За одну ніч температура впала на 30 ступенів Цельзія нижче зера. Жертвою студені впали совітські робітники, приміщені в бараках з нужденних дощок. Вони працювали тисячами при розбудові великих робітничих осель у тамошньому промисловому центрі. Тисячі робітників згинули підчас спання і ніхто не міг їм помогти. З розпуки робітники брали від місцевих усе, що їм попало в руки і що могло спалитися, щоб огріти свої бараки. Робітники спалили навіть всі запаси збіжа. На дорогах і шляхах лежать масово тлінні останки замерзлих і скостенілих від морозу людей. Ніхто не журиться їхнім погребанням.

ЖАНДАРМИ ЗАСТРІЛИЛИ ЧОЛОВІКА.

Жандармська стежа натрапила недалеко села Бобівців (Буковина) на підозрілого їй чоловіка. Стежа задержала його, жадаючи леґітимації. Чоловік витяг револьвер, стрілив у жандармів, але не влучив нікого. Жандарми вистрілили в своїй обороні й убили чоловіка на місці. Показалося, що застрілений то господар з Бобівців, Григорій Іфтимчук. Ця справа ще не вияснена.

ШТУЧНЕ ОЗЕРО.

В долині ріки Ліма (Італія) на шосі Піза—Абетоне обірвалася велика маса землі і скелі, довга 800 м., а широка 500 м., засипаючи шосу на просторі 400 метрів. Частина обриву засипала ріку і створила штучне велике озеро, яке дуже скоро більшає і загрожує околиці. Всі електричні, телеграфні і телефонні проводи перервані. Місцева влада вживає усіх засобів, щоби не допустити до дальшої катастрофи.

ДЕРЕВО, ЩО НЕ ГОРИТЬ.

„Берлінер Таґеблят" повідомляє, що в Візбадені робили цікаві спроби, які доказали, що спеціяльно імпреґноване дерево може видержати температуру до 2,500 ступнів Цельзія. З такого імпреґнованого дерева збудували хату, яка не далася бомбі для спричинювання пожеж, хоч ця бомба своїм вибухом спричинює температуру до 2,500 ступнів Цельзія.

І СЕРЕД КІРҐІЗІВ ГОЛОД ТА ЛЮДОЇДСТВО.

Не тільки на Україні, але і серед Кірґізів панує голод і людоїдство. От що пише англійський часопис „Морнінґ Пост": Жінка, що втекла з кірґізької области, зізнала перед послом до англійського парляменту, Смитсром, що голод серед Кірґізів почався з хвилею колективізації; менше більше два роки тому. Досі вигинули з голоду, як признають навіть комуністи, 75 відсотків усіх Кірґізів. Люди ходять з опухлими лицями. Вона й діти жили відпадками з фабрики крохмалю, які мішали з травою і корінцями. Матір її вбив чоловік, що стояв у неї на кватирі, і зїв опісля частину її трупа. На суді він признався, що якого пів року жив людським мясом. Випадки людоїдства та вбивання дітей на їжу серед Кірґізів часті. Згадана жінка, була сама свідком десятьох таких випадків. Діти просто бояться випускати на вулицю. В Москві є що їсти, але з неї усіх чужинців силоміць викидають. Настрої людей до уряду дуже ворожі.

ЗАСУДИЛИ ЗА БУНТ.

У Форт Френсес, Онт., засудили двох робітників за участь у бунті зпиводу лісового страйку в тих околицях. Петро Запкар дістав рік вязниці, а Івана Федорука засудили також на рік, з завішенням кари. Як кавцію Федорук зложив $100.

НА БОЛЬШЕВИЦЬКУ СЛУЖБУ.

Увільнений в ляйпціґському процесі Болгарин Димітров має обняти катедру в революційному університеті в Москві. Також Попов і Танев мають обіцяні посади в большевиків.

ПОЛЬЩА НЕ УЗНАЄ НІЯКИХ ПЕРТРАКТАЦІЙ БЕЗ МОСКВИ

ВАРШАВА (Польща). — Польща намагається на кождім кроці заманіфестувати тепер свою прихильність до Совітів. Ото Англія розіслала до сімох держав новий проект світового розззброєння, а між ними і до Польщі. Та до Совітів Велика Британія проекту не вислала. Польща, одержавши проект, заявила, що вона не буде брати під увагу ніякого проекту про роззброєння, якщо його не вишлеться теж до Совітів. Без Совітів, каже Польща, нема для неї роззброєння. А урядовий орґан „АБЦ" додає, що англійський проект є нічим іншим, як тільки кусником паперу, котрий можна кинути до коша, бо він тільки думає про концесії для — Німеччини.

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ НЕ ДАЮТЬ МОСКВІ СПОКОЮ.

МОСКВА (Росія). — „Комсомольська Правда" розписується далі про акцію українських націоналістів. Каже, що вони повели велику акцію разом з іншими контрреволюційними орґанізаціями, щоби розложити комуністичну молодь, а також продерлись у найвищі совітські установи. Націоналісти, каже совітська газета, засіли в таких важних виданнях як „Молодий Більшовик", а навіть в „Комсомольці України". Націоналісти перепачковували теорії Скрипника й націоналізм в шкільні підручники і в літературу, яку друкували для молоді і дітей. Щойно тоді, як прийшов на Україну Постишев, викрито той націоналістичний заговір і його зліквідовано.

ВДРУГЕ ПЕРЕД СУДОМ.

ЛЬВІВ. — Зенон Коссак, котрий ставав перед судом разом з Біласом і Данилишином за збройний напад на почту в Городку Ягайлонськім і був засуджений на 7 років тюрми за зорґанізування нападу, буде суджений наново. Найвищий суд звільнив його від закиду орґанізування нападу. Тепер Коссак буде відповідати тільки за приналежність до Орґанізації Українських Націоналістів.

ВЕЛИЧАВЕ ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Як кождого року, так і цього багато тисяч Українців відсвяткували у Львові величаво празник св. Йордану. На Ринку зібралися небачені досі маси вірних, що з незвичайним пієтизмом і захопленням співали щедрівки і колядки підчас цілого свята. Чину водосвяття довершив епископ д-р Іван Бучко в численній асисті вищого й нижчого духовенства.

НА ШПИТАЛЬ ІМ. МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

ЛЬВІВ. — В 1930 р. обходжено ювилей митрополитування великого Громадянина й Князя Церкви, Митрополита Андрія Шептицького. З тої нагоди рішено побудувати шпиталь імени Ювилята. На ту ціль зібрано досі добровільними жертвами 361,897.88 злотих. Ту суму видано на дотеперішню будову. Збудовано величавий триповерховий будинок, якого частину вже віддано до вжитку „Народньої Лічниці". На докінчення будови треба ще 150,000 злотих. Комітет звертається до громадянства за дальшими жертвами. І подає, що кошт фундації одного ліжка в шпиталі виносить $8,000.

СТУДЕНТИ НЕ ДО ПОЛІТИКИ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Рада міністрів рішила позмінювати університетські устави і заборонити студентам належати до політичних орґанізацій, або брати участь у недозволених університетських властями маніфестаціях. Рішено теж предложити парляментови законопроект про передвійськове виховання молоді, щоби вже в школах виплекати в молоді духа дисципліни і ладу.

ЯПОНІЯ ПНЕ ДО ЗГОДИ З АМЕРИКОЮ.

ЛОНДОН.—Японський амбасадор до Злучених Держав, Саіто, заповідає, що він предложить американському урядови проект заключення з Японією договору про ненапад. Він теж заявив, що Японія не думає воювати з Совітами, бо нема до цього причини.

СОВІТИ ДАЮТЬ НАГОРОДИ ЗА КОСМЕТИКУ.

МОСКВА. — Нагороджено жінку народнього комісаря Молотова і 8 інших визначних осіб за косметичні вироби. Давніше накидувалися в совітській пресі на вироби помад до уст і ріжних красил для лиця, бо вважали, що це пахне „буржуазією", а тепер уже дають нагороди за такі вироби.

ОПРАВДУЄ РОЗСТРІЛ МІСС КЕЙВЕЛ.

ЛОНДОН. — Доф Купер, фінансовий секретар военного міністерства, викликав велику сензацію, коли на офіцирськім зібранню виправдав Німців за розстріл у Брукселі 1915 року англійської сестри жалібниці, відомої на цілий світ місс Едити Кейвел. Він заявив, що Німці мали право її розстріляти згідно з законами війни. Тільки Німці не припускали, що той розстріл викличе в світі таке велике обурення, а тимсамим збільшить число їх ворогів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$2.00
Six months	$1.25	На пів року	$1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1833.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖИДИ І МИ

Під таким наголовком появилася стаття в черновецькім українськім часописі, „Самостійність". У статті автор намагається дати відповідь на те, що це сталося, що при останніх виборах у Румунії наші селяни голосували громадно на кузистів. І приходить до висновку, що це скоїлося головно тому, що кузисти проголосили дуже коротку і ясну плятфрму: бити Жидів і все буде добре.

Кузисти в Румунії є в себе вдома. Їм можна навіть і такі гасла проголошувати, і то безкарно. Вони навіть можуть використовувати такі гасла, щоби виграти при виборах. Але яка з того користь для Українців?

Кузисти знають положення нашого селянина, задовженого дуже часто по селах по вуха у жидівських лихварів. Це на Буковині звичайне явище. І ми знаємо добре, яку ролю приходилося жидівству відограти по наших селах і в цілій нашій історії, коли йшла боротьба за українську державність. І це не дивниця, що коли тепер селяни вчитуються в антисемітський рух по світі, то гасло „бий Жидів" може знаходити подекуди прихильний відгук. Але яка консеквенція з того?

І тому добре, що навіть такий націоналістичний орґан як „Самостійність" заявляється проти такої боротьби з Жидами. Можна не погоджуватися з дальшими потягненнями ґазети, але щодо цього одного треба признати їй рацію. За „биття Жидів" Українці вже солоно заплатили. Бо ті, які дораджують Українцям бити Жидів, як приходять до влади, вибрані українськими голосами, бють потім і Українців. А крім того запроторюють іще до тюрми тих, що „били Жидів". Це так з боку практичної політики. Царська Росія орґанізувала на Україні жидівські погроми до війни; за нашої влади вихованці царської армії бралися теж за подібне діло, а за те все покутує український нарід.

Українське імя не може бути сплямлене ніяким „биттям Жидів", бо таке „биття" понижує нас морально в очах світа, а що важніше: нічого не розвязує. Воно, хочби тільки було погрозою в слові чи письмі, як це звичайно в нас буває, є використовуване негайно нашими ворогами по світі на те, щоби вбивати наші змагання до свободи і відбудови такої української держави, в основу котрої буде положений такий суспільний порядок, у якому не буде місця для „бійки" як засобу розвязування громадських чи інших справ.

УКРАЇНА ЗА УРЯДУ ГЕТЬМАНА АПОСТОЛА (1727—1734)

II.

У присязі на вірність цариці, що її склав Апостол перед своїм відїздом на Україну, між іншим стоїть:

„Обіцяюсь і присягаюся, що я, будучи в Малій Росії, без наказу її царського величества з Турками, з Кримцями (Татарами. — Ред.), з Поляками, з Запорозцями та з ніякими иншими сторонніми країнами списуватися не буду... і сам нікуди не виїду і, живучи в Малій Росії, не тільки не буду чинити ніяких заколотів, але й інших не буду до того підбивати".

Російська державна влада була тоді в руках так званої Найвищої Тайної Ради, що складалася з найвизначніших міністрів. Один із членів тої Ради, Потро Толстой, заявив протест проти відновлення гетьманського уряду на Україні. В своїм листі до Ради, він писав, що цар Петро І. „не дав Україні гетьмана і зменшив владу полковницьку та старшинську на те, щоб Малу Росію **взяти в руки**, і через той спосіб полковники та старшини вже дійшли з своїми підлеглими до немалої сварки. А як тепер там поставити гетьмана та дозволити йому й старшинам владу по давньому, то при теперішних відносинах між Росією й Турками є дуже небезпечно, що стануться противні наслідки".

Всеж у Найвищій Тайній Раді перемогла думка привернути гетьманський уряд на Україні. При кінці вересня 1727 р. скасовано Малоросійську Колеґію, а 1. жовтня Апостола вибрано на гетьманський уряд. Всі знали, що московський уряд не допустить іншої людини на гетьманський уряд, як тільки Апостола. Отже його вибір був забезпечений. Права нового гетьмана дуже урізано, навіть порівняно з правами гетьмана Скоропадського. На Україну був присланий із Москви міністер Наумов, як посол „для царевих справ". Цей Наумов мав на Україні майже тісамі права, що й гетьман. Хоч податки на Україні були зменшені, але всеж і надалі Українці мусіли харчувати своїм коштом аж девять полків московської кінноти.

Україна зносилася за гетьмана Апостола з Москвою через російську колеґію (міністерство) зкордонних справ, як чужа держава, але з боку військового, гетьман мусів підлягати російському фельдмаршалови. Були також порушені давні судові порядки на Україні: із шістьох членів українського ґенерального суду призначено трох Росіян. Також право збирати податки було дуже обмежене за гетьмана Апостола. Податки на Україні збирали два підскарбії, — один був Українець, а другий Москаль. Вони відповідали за свою діяльність просто перед московським урядом.

Гетьман Апостол, бувши в Москві на коронації молодого царя Петра II. р. 1728, пробував добитися розширення прав козацької України. Але успіху не мав. „Рішительні пункти", видані російським урядом з приводу прохань Апостала, обмежили вільний вибір полковників та ґенеральних старшин. Право затвердження кандидатів на ці уряди присвоіла собі московська влада. Апостол хотів упорядкувати судівництво на Україні, щоб не було приводу для російського уряду вмішуватися в ці справи, немовби для охорони простого народу перед козацькою старшиною. Щоб припинити перехід козаків у селяни, через насильства козацьких старшин, Апостол звелів зробити ревізію земельного володіння на Україні р. 1729.

Цілий час свого гетьманування Апостол старався не йти наперекір Москві і всі важніші справи, а навіть справи дрібні передавав на рішення Москви.

Хоч влада гетьмана Апостола була ледви тіню влади попередніх українських гетьманів, проте всі були на Україні раді й тому, що є хоч такий, нехай і обмежений, гетьманський уряд.

Інакше на це дивились українські еміґранти-мазепинці, з гетьманом Орликом на чолі. Орлик уважав, що Москва поставила Апостола на гетьманський уряд зі страху перед революційним рухом на Україні.

Орлик гнівався на свого давнього знайомого Апостола, що він приняв цей уряд з рук Москви. Орлик у свойому дневнику називав Апостола людиною низького роду, докоряв, що він, мовляв, „Волох". Дійсно, рід Апостола походить з Волощини.

Перед смертю Апостола в Польщі почався заколот через так зване безкоролівя. Два кандидати боролися р. 1733 за польську корону: Станіслав Лещинський, що вже був королем польським до 1709 р., а другий — саксонський король. Лещинського підпирала Франція, саксонського короля — Московщина. З Лещинським у союзі був також український гетьман на еміґрації, Пилип Орлик. Також Туреччина прихильно ставилася до плянів гетьмана Орлика. В Москві готувалися до війни з Туреччиною й Кримом і шукали способу використати Січ Запорозьку, яка через незгоду з Татарами вже давно просилися під московську протекцію. Через таку ситуацію, хоч у Москві дуже нерадо дивилися на гетьманський уряд на Україні, то не думали його касувати до смерти Апостола.

Вже в квітні 1733 р. Апостол тяжко занедужав: йому відняло ліву руку й ногу, він майже не говорив і не міг підписати свого імени на урядових паперах. У звязку з гетьмановою недугою в Глухові зібралася була вся ґенеральна старшина, яка хотіла ще за життя гетьмана взяти управу над ґенеральною військовою канцелярією. Але російський начальник над козацькими полками Слобідської України князь Шаховський, не радив ґенеральній старшині цього робити, а казав, щоб старшини просили у цариці Анни наказу, що діяти з ґенеральною канцелярією. Одначе хорий гетьман **не велів** писати прохання до цариці. Шаховський у своїх листах з України не радив цариці відновляти гетьманського уряду, а призначити по смерти Апостола одну особу з титулом „намісника гетьманства". 10-го липня 1733 р. був післаний із Москви царський указ до московського посла при гетьмані, Наришкіна, щоб на випадок смерти Апостола владу на Україні взяли кілька **„великоросійських персон"** разом з ґенеральними старшинами.

А. Д.

(Кінець буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗА

ПРО АКЦІЮ КАРДИНАЛА ІНІЦЕРА.

(Допис з Відня).

Наші американські брати знають уже певно про велику акцію, яку розпочав віденський кардинал о. д-р Ініцер у справі голоду на Великій Україні.

Відозва о. д-ра Ініцера знайшла в цілім культурнім світі великий відголос, а то тим більше, що це зробив високий достойник католицької церкви, який урядує в такім знанім культурнім центрі середньої Европи, як Відень.

Річ очевидна, що цей виступ о. д-ра Ініцера був великим ударом по головці большевиків, котрі були переконані, що брехні, пускані по світі французьким політиком Еріотом на їх користь, вичистять їх цілковито від усіх замітів проти їхнього кровавого режиму.

Але для вдачі і психольоґії Москалів незвичайно важною є ось-яка проява:

Не лише большевиків заболів незвичайно діймаючо грімкий протест того кардинала проти їх звірств на великій Україні, але на велике диво, і тих Москалів, що й самі є завзятими противниками большевиків. І так, хоч о. д-ра Ініцера засипано тисячами листів з протестами і погрозами від усякої міжнародньої, а зокрема московської комуністичної голоти, то не бракло також цілої купи протестів і з боку всяких російських „кадетів" і „чорносотенців", котрі жиють за границею, а котрих большевики зараз поставили би „под стенку", якби лише дістали їх у свої руки.

Цих добродіїв не заболіло те, що д-р Ініцер напав так завзятущо на большевицьких звірюків: їх заболіло це, що кардинал Ініцер виступив в **обороні України й українського народу,** котрих, по їх думці, „не било, нєт і не будет"!

І так на своє велике диво о. д-р Ініцер дістав величезний протест проти свого виступу від звісного Єзуїта, Москаля князя Волконського, котрий тепер жиє в Римі. Він у тім своїм протесті намагається виказати, що ніякої України взагалі нема, що її вигадав іще в 1848 р. австрійський ґубернатор у Львові, ґраф Стадіон, та що о. д-ра Ініцера попросту хтось з Українців обманув.

Бувший православний, а тепер Єзуїт, князь Волконський, мав на стільки слушність, що справді в акції о. д-ра Ініцера була замішана й українська рука, а то, між іншими і гр.-кат. пароха при церкві св. Варвари у Відні, **о. д-ра Мирона Горникевича.**

Недавно тому сидить собі о. Горникевич супокійно у своїй парохіяльній канцелярії, аж ось задзвонив телефон. „Вер шпріхт?" (хто говорить) запитав о. парох.

„Ініцер" — була відповідь.

— Хто? хто? — питає знову о. Горникевич, думаючи, що йому щось причулося.

„Ініцер, кардинал" — була відповідь. „Прошу вас, о. докторе, негайно у важній справі загостити до мене".

о. Горникевич убрався порядно, закликав авто і незабаром опинився в кардинальській палаті, де йому кардинал вручив злобний протест князя Волконського.

Прочитавши його, о. Горникевич лиш усміхнувся тай каже:

„Чи зголилисяб Ваша Еміненція на малу прогульку зі мною на Каленберґ?" („Лису гору" під Віднем, звідки Собеський командував 12 вересня 1683 р. християнськими військами).

Погода була гарна і кардинал згодився. Вони оба сіли в авто і за пів години були вже на Каленберґу перед костелом, поставленим на памятку побіди над Турками. У стіну того костела є вмурована мармурова таблиця, в котрій є наведені імена полководців, а на їх чолі Собеського, котрий там є названий „рекс (король) Полоніє, дукс (гетьман) Украйне".

Д-р Горникевич показав кардиналови цю таблицю тай каже:

„Бачать Еміненція самі, чи правду князь Волконський говорить, що Україну видумав щойно ґраф Стадіон у 1848 році.

Одним словом — хитрий Москаль зістав ґрунтовно здемаскований і скомпромітований.

Але недавно тому знайшов кардинал Ініцер нову нагоду до телефонування.

В пятницю, 22 грудня м. р., написано було в кореспонденційній книжці студентського тов. „Січ" у Відні, виложеній на столі в його льокалю, що з уваги на це, що перед роком, 28 грудня 1932 р., повішено в Самборі двох молодих українських революціонерів, Данилишина і Біласа, відбудеться в гр.-кат. церкві св. Варвари дня 24 грудня поминальне богослуження за їх душі.

А зараз 23 грудня, в суботу вполудне, знову задзвонив телефон до о. Горникевича і знову зголосився до нього кардинал Ініцер та збентеженим голосом оповів йому ось-що:

„Щойно відїхав від мене польський посол дипльоматичний, котрий звернув мою увагу на це, що ви, о. парох, влаштовуєте завтра якусь політичну демонстрацію у вашій гр.-кат. церкві, котра має на цілі звеличати якихсь двох великих українських державних злочинців. Отже будьте ласкаві вияснити мені, що є властиво на річи".

Ну, і о. Горникевич пояснив, що у нього замовили українські студенти Службу Божу за душі двох, Поляками повішених молодців, і що він чейже не міг, яко гр. кат. парох, їм цього відмовити. Це є справа чисто релігійна, а ніяка політична демонстрація".

Те пояснення успокоїло цілковито д-ра Ініцера.

І на тім справа покінчилась, а пропамятне богослуження за ті жертви відбулося.

Гриць Іванович.

А МИ...

Сумно в степу вітер віє,
А тирса шумить,
Дніпро бистрі хвилі котить
В море і ревить.

Степ сіріє: куди глянеш,
Лиш голуба даль.
Рідна наша Україно,
Мені тебе жаль.

Колись тамки гарцювали
Чумак і козак,
Славне військо проходило,
Як червоний мак.

На сивому коні їхав
Богдан, козаки,
А позаду славний Богун,
І мріли шапки.

Вітер віяв, пісня гриміла
З козацьких грудей.
В Жовтих Водах, під Батогом
Гинув Лях рудий.

Ой летіла тоді слава
У широкий світ,
Мрів у сонці на Вкраїні
Синьо-жовтий цвіт.

Тепер нашу Україну
Забрав Лях, Москаль,
Чех і Румун... Україно,
Мені тебе жаль.

Ми розійшлись манівцями
В широкі стіти;
Вони панують над нами,
А ми — наймити.

Дм. Захарчук.

Адреса Обеднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

К. Макушин.

БЕЗРОБІТТЯ В ПЕКЛІ.

(Небилиця).

(4)

Така відповідь поразила гостя. Він лиш усміхнувся.

— Добрих вин вже ніде нема, — пояснив директор. — Людське лайдацтво й вина не вшанувало. Щож можемо вам дати? Троха содової води з дріжджами і родзинками. Як прикажете, щоби те свинство звалося? Назви є старі і автентичні.

Подивляючи сего щирого чоловіка, Жадлович глянув на него. В тій хвили й він глянув в очи гостя. Гість призадумався.

— Се цікаве і небуденне лице я вже десь бачив — подумав. — Тільки де се могло бути?

— Чи я десь вже не бачив вас? — спитав .

— Тому два дни, пане! — відповів тихо директор.

— Що таке сталося тому два дни?

— Ви бачили мене в хаті вашого вуйка.

— Сідайте, пане директор!

— Дуже дякую. Ви дуже ввічливі. За хвилю буду відробляти мій нумер на тій проклятій естраді. Та ще маю троха часу.

Принесли фляшку якогось новонародженого шампана. Приніс його кельнер з такою страшною пикою, що на її вид задрожав би з радости кождий кримінальний слідчий судддя. Сей кельнер спитав гостя, чи налляти також директорови?

Гість волів, щоби того шампана не потребував сам випити, отже позволив. Коли кельнер налляв і відійшов, Жадлович сказав:

— Мусите пити се, що самі наварили!

Гість щасливий був, що знайшов спільника до нещастя, бо шампан справді виглядав нещасливо. Був блідо жовтий, як чоловік, що з розпуки не спить. Був терпкий, як безнадійно недужий. Квасний, як чоловік з хорою печінкою. Заносив корком. Одним словом, марка висока!

— Петься не вино, а радість, яка ходить за вином, і петься душу чоловіка при вині — сказав директор.

— Гарно сказане, — промовив гість. — Отже я вас видів на похороні мого вуйка? Так, тепер пригадую собі. . . Чи ви були його приятелем?

— Я не мав чести знати сего достойного пана.

— Ні? то чогож на вашім лици була така розпука?

— Бо на світі стало одного чоловіка менше, хоч се мала причина до жалю. Радше я тому був у такій розпуці, що то когось іншого ховають, не мене.

— Не кажіть дурниць. А хто була та пані в грубій жалобі, котру ви вели під руку і котра так дуже плакала?

— Ви мабуть хотіли сказати „груба пані в тонкій жалобі". То була моя жінка. Вона сидить ось там за буфетом.

— Справді? Щож вашу жінку лучило з моїм вуйком?

— Ніщо.

— Не второпаю! То чогож вона так плакала?

— Бо то, бачите, я одночасно похоронний підприємець.

— Що ви кажете!

— Так, пане! Я мав честь власноручно брати міру небіщика, бо я хотів, щоби домовина була вигідна. Не буду додавати, що я робив се з всею можливою ніжністю, щоби високоповажаного небіжчика засильно не місити, як то звичайно діється. Ви й подумати не годні, з якою то брутальною безцеремонністю з достойними небіжчиками поводяться шакалі і гиени, які влаштовують похорони.

— А ваша жінка?

— Участь моеї жінки в сім похороні була радше лиш натури артистичної. Моя жінка була колись акторкою і грала жалісні та ревні ролі. Мама, котрій одної днини вмерло семеро дітей, не здужає так заплакати, як без найменшої причини втне моя ґеніяльна жінка. . . Чи позволите, що я передам їй склянчину сего підлого вина? Се належиться її талановитости. . .

— Прошу дуже, й цілу фляшку!

— Дякую дуже. Фляшка справді втішить її більше, як якийсь там наперсток. Нехай се буде заплата за її ревні слези, якими вона вашому найдорожчому вуйкови скропила, зілляла шлях до вічности.

— Скажіть мені, звідки беруться ті слези?

— Саме в тій хвили я хотів сказати вам. Достойний і поважаний небіжчик, як вам мабуть відомо, не відзначався перебільшеною щедрістю. Думаю, що не буде обидою вашого близького кревного, як образово скажу, що й пес був би його покинув, не можучи в хаті пана знайти одної кісточки до обгриження, бо зробив се сам пан.

Гість сумно хитнув головою на знак, що думає таксамо.

— Так, пане! — говорив директор далі. — Коли ніхто не знав, що ви приїдете пошанувати сего чесного. . .

— Та де там! Я приїхав по спадщину!

— Се також одна з форм сердечної памяти про помершого, котрий мусів розкошуватися гадкою, що його маєток забере чоловік такий милий, як його сестрінок. . .

— Нехай, що так!

— Отож той шляхотний покійник хотів мати парадний похорон, очевидно тому, бо соромився свого життя. На се торжество задиспонував у рента немалу суму. Тепер зрозумієте, чому я заанґажував мою жінку, щоби вилляла можливо найбільшу скількість гірких сліз. Гадаю, що вона дуже добре виконала сей обовязок сумний і роздираючий серце. Чи ви були вдоволені?

— Прошу подякувати вашій жінці. Плакала так ревно, начеб то вона одідичила маєток покійника, а не я...

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЩИРІ СЛОВА.

Нюйорський мейор Ля Ґвардія промовляв оноді підчас церемонії закінчення курсу в одній „Гайскул" міста. Представлений з відповідною парадою, належною найстаршому урядникови міста, мейор обернувся плечима до родичів та звернувся до дітей зі словами виправдання й перепросин.

„Як хто з мого покоління стає перед вами", говорив до молоді мейор найбільшого міста в світі, „то він мусить починати з виправдання. Моє покоління винне вам перепросини за цю суматоху, яку воно завело в світі. Мої батьки звикли були говорити, що мені буде житися лекше, ніж їм. Але тепер ваше життя буде тяжче, ніж моє"..

Промові мейора прислухувалися яких дві тисячки родичів. Скільки з тих родичів мають відвагу сказати своїм дітям те, що сказав мейор? Скільки родичів думають, що обставини в світі погіршились, і то погіршились через їх недбальство, самолюбство, безхарактерність та проте вважають, що це треба перед дітьми закривати, щоби, Боже борони, діти не перестали родичів поважати?

ЩО НОРМАЛЬНІШЕ?

Нюйорські ґазети розписуються широко про нове чудо світа, небувале в історії міста Ню Йорку: 13-літній хлопчина покінчив „гайскул" та вступає на студії до колеґії, щоби спеціялізуватися в медицині.

У розмові з ґазетярами він показував чуда: чого то він не знає з латини, з історії старих-престарих часів, економії і з чого там ще іншого. Він, видно, читав у 10-тім році життя книжки, про які добре освічені люди в 20-тім році життя тільки зачували. Він знає нікому невідомих граматиків мертвої латинської мови.

Коли ґазетярі почали питатися хлопця, чи любить він діточі забави, хлопчина запевняв, що так. Він їх любить, і грає футбол, і бейзбол, і навіть побється з товаришами, тільки що про це матері не скаже. Як спиталися його, хто виграв світову серію в 1933. році, то хлопчина того не знав. Пересічний хлопчина того віку про це напевно знає. Це самий хлопчина, видно, почував, бо обіцяв, що в будучім році буде знати.

В думці читачів цеї новинки виринає питання: чи краще в 13. році життя справді грати бейзбол і футбол, чи краще читати латину? Чи краще знати граматія, котрого книги хробаки поточили, чи краще вміти знати героя з останньої світової серії? Чи краще битися з товаришами тільки так, щоби мати не знала, чи краще може, як уже битися, то вже так, щоби й мати знала?

НОВА ВІЙНА.

Артур Крок, вашинґтонський кореспондент, „Ню Йорк Таймса", пише, що всі знавці у Вашинґтоні вважають війну між Японією і Росією певною.

Люди тільки не погоджуються щодо того, коли ця війна випаде, пише „Таймс". Одні з них уважають, що Японія вдарить дуже скоро, бо для неї вигідно починати війну, заки Росія викінчить другий тор на сибірській залізниці.

Так думають державні люди. Недержавні думають інакше.

Війна відібється теж на Українцях, але про можливість цеї війни українські іміґранти, як видко, нічого не думають, а ще менше роблять. Чи Українець аж тоді перехреститься, як грім ударить?

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ ПРАСЬКОГО III. КУРІНЯ СТАРШИХ ПЛАСТУНІВ

Український Пластовий Улад на українських землях під Польщею не мав точно виробленої та друком зафіксованої програми праці Українського Уладу Старших Пластунів, бо просто не було часу за такий короткий час його існування це зробити. Старші пластуни гуртувалися в курінї старших пластунів та пластунок у Львові („Лісові Чорти", „Чорноморці", „Ті, що греблі рвуть", і т. д.).

При великій скількости студентства не важко було знайти кільканацять людей, котрі до себе підходили, себе доповнювали і так творили працездатні гурти. Інакше є в Празі. Є тут усього кільканацятеро старших пластунів, але зате з ріжнородними здібностями та заінтересуваннями. І для кращого наладнання праці, для витворення атмосфери шляхотного суперництва поділено III. та IV. курінь старших пластунів на кілька гуртків, яких завданнями є заниматися більше спеціяльними темами пластунства. Покищо зорґанізовано гурток пластово-ідеольоґічний, радіогурток, фотогурток та гурток чужих мов.

Приготовляється гурток безмоторового літання при Масариковвій Летунській Лізі.

Завдання ідеольоґічного гуртка — студіювати історію українського пласту, розвиток пластових уладів інших народів та дбати, щоби праця в інших гуртках ішла пластовими шляхами.

Завдання родіогуртка — будова радіоапаратів, коротко-хвильних висилачів та радіотелеґрафія.

Фотогуртковi намічено оськтакі завдання: фотоґрафічна оптика, фотоґраметрія, проблеми фотоґрафування з літака та побільшування.

Команда куріня рішила поділити його на гуртки спеціялістів після основної ідеольоґіґної дискусії та переведення анкети між членами, хто якою ділянкою інтересується. В кожному гуртку назначено провідника, який за працю гуртка відповідає.

Цілю поділу куріня старших пластунів на гуртки спеціялістів не є тільки власна користь пластуна. Спеціялізація у пластовому гуртку, овіяна пластовим духом, є тільки засобом для досягнення щиршої, кращої мети: виховати людей, що зможуть дальше самостійно працювати в ділянках, до яких мають хист і замилування. Праця пластуна над собою мусить мати характер, який випливає з сучасного стану змагання українського народу до визволення зпід окупантів. Бо це є власне пластова праця.

Р. М.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВЕРНУЛАСЯ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

Громадянка Марія Колісник з Вунсокет, Р. Ай., надіслала до редакції оріґінальний лист від родини з краю. В тім листі читаємо між іншим таке:

„Дуже цікаво було нам читати про ті протести, про які Ти нам писала, та тішимося, що наш нарід за морем упоминається за наших братів на Великій Україні, що відчуває їх недолю і не жалує труду, ні грошей, і протестує. Дуже нас то тішить, що Ви там далеко в Америці так помагаете рідним братам нашим, бо там люди страшно терплять від голоду, що не можу Вам того описати. Тут трапиться декому втекти з тамтого боку (з Великої України. — Ред.). От утекла дочка Башуцького з Личковиць (села при самій границі. — Ред.). Не можна було її пізнати, не знаючи, чи то жінка чи потрать. Страшно марна, вся в струпах, а поводилася так, гейби прийшла з лісів. Я сам їздив на неї подивитися. Не годен Вам того описати, що я видів. Розказують, що там такий голод і нужда, що вбивають дітей і їдять. У нас у кождім селі протестують і збирають підписи".

—o—

ЗБИРАЮТЬ НА ПОЧТОВИЙ ДІМ.

Я отримав з Галичини лист, в котрім мені пишуть, що з них здирають від листів з Америки ще осібну оплату. А справа мається так:

У Варшаві Ляхи будують якийсь там почтовий дім. З того приводу вони наліплюють на наші листи (листи з Америки і Канади) 20-грошеві значки, за котрі наші селяни в Галичині мусять платити при відбиранню листів з почт.

Оті додаткові польські значки коштують тепер на американські гроші 5 центів. Колиж ми тут оплачуємо 5 центів за лист, а других 5 центів оплачують там, то в такім разі наші листи коштують 10 центів.

Посилаю до редакції отримані польські значки і прошу подати до відома нашого громадянства про цю нову польську грабіж.

І. П.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

КАРНЕҐІ, ПА.

На Рідний Край.

Переслано через Обєднання $33.10. Гроші призначено так: $29.10 на інвалідів, а $4 на УВО.

о. М. Кучер.

—o—

ВЕСТ ІСТОН, ПА.

На інвалідів.

З листопадового свята переслано на інвалідів через Обєднання 35 долярів.

М. Колодруб.

—o—

ВИЛМІНҐТОН, ДЕЛ.

На визвольну боротьбу.

З посвячення Уккаїнського Дому переслано на визвольну акцію через Обєднання $10.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На голодуючих.

Гром. М. Близнак переслав через Обєднання $10, зібрані ним на голодуючих.

—o—

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

На боєву акцію.

Епископ, о. д-р Й. Жук, переслав через Обєднання з Українського Дня на сході $151 з призначенням їх на визвольну боротьбу.

—o—

БРІДЖПОРТ, КОНН.

На інвалідів.

У неділю, дня 26. листопада м. р., о. А. Бек відправив панахиду за українських героїв. Підчас панахиди зібрано пожертв $4, а пані Анастасія Бих жертвувала $1. — Разом $5. Цю суму переслано до краю на інвалідів через Обєднання.

Петро Слівінський, касієр.

—o—

ТЕРИВІЛ, КОНН.

На інвалідів.

Від укр. греко-кат. парохії св. Арх. Михаїла вислано через Обєднання $23.05, які зложили наші громадяни на інвалідів українського війська. Гроші ці зібрано на панахиді, яку відправив парох о. А. Черепанюк.

Дмитро Лига, секр.

„СЬОГОДНІШНЯ УКРАЇНА"

„Науйої Ромуа", литовський журнал у Ковні, присвячений справам культури й мистецтва, помістив цікаву, а для українського читача незвичайно милу інформацію про етноґрафічну Україну й Українців, написану п. А. Бендоравічюсом п. н. „Сьогоднішня Україна" з моттом: „Ще не вмерла Україна"... Опис української землі починає автор майстерним малюнком краси степового краєвиду, в спосіб, у який відчуває її його литовська душа.

„На північ від Чорного моря, — пише п. Бендоравічюс — у якого пінистих хвилях полокала коні геройська кіннота Витовта Великого, розтягаються широкі, несхопні зором рівнини. Тут і там підносяться над кругозором чорні сильвети горбків, де-не-де виринають сповиті голубою мрякою гори. Вони не простягають своїх вершків до неба, лише лежать притулені до рівнини землі, немов хотіли би скритись перед зором чоловіка, щоби їх не побачив. Серединою цих безкраїх рівнин вужем провивається бистро-скорий Дніпро. В горячі літні дні сонце пече немилосерно, а від його промінів нема де скритися; ніде не побачиш клаптика ліса й не знайдеш тіни; довкруги рівно, просторо. Лише часом блукаюче око задержиться на біліючих глиняних хатинках мешканців. Там, сколихані легеньким подихом вітру, хвилюють колоси золотої пшениці й тихо розказують про щастя й волю спокійним хліборобам — синам степів, які давно вже цю волю втратили. Зимою скаженіють тут страшні хуртовини, а Дніпро тоді скований ледами. Цей просторий край степів зветься Україна".

Її територія, „від найдавніших часів заселена Українцями, обіймає 800,000 квадр. км". Україна „є біля 10 разів більша від етноґрафічної Литви". Вона „є більша від кожної окремо взятої европейської держави, з виїмком СССР.

„Економічно Україна є дуже сильна; вона, це дійсний шпихлір дібр Европи, а передовсім хліба, бо має найврожайніші на цілому континенті Европи простори землі.

„На жаль, з ріжних причин сьогодні на Україні лютує голод і нужда, але в звичайних відносинах і по раціональному загосподарюванні сама Україна могла би виживити біля 150,000,000 людей, то є біля четвертої частини цілої Европи.

„Сирівців для промислу Україна має дуже багато. Але тому, що розвиток промислу мусить там іти в парі з агрикультурою, тому земні богацтва не є ще як слід використовувані.

„Також має велику суму водної енергії. В минулому році скінчено таму на Дніпрі, де збудовано одну з найбільших електрівень на світі, яка може дати 810,000 кінських сил енергії, то є 6 разів більше, як усі литовські ріки. Словом: Україна має всі умовини бути самостійною.

„Ставлю собі питання: чому така велика й богата Україна не має самостійности й терпить неволю? Українці знають, що це воля, хочуть її і є її гідні, лише багато ріжних причин не дає українській нації тішитись волею".

Ці виїмки з розвідки найкраще говорять про неї і вповні заступають прихильну рецензію. — („Новий Час").

Вол. Д.

Вдячна жінка.

— Чи ви чули, що Квач лежить у шпиталі?

— Таж я бачив його щойно вечером, як на вечерницях цілував гарну білявку!

— Так, так, одначе Квачова бачила також, як він цілував цю білявку.

— Бідняга!

НОВІ КНИЖКИ, ЯКІ НА ДНЯХ ОДЕРЖАНО З КРАЮ

Біч, Рекс. — ЗАЛІЗНИЙ ШЛЯХ. Повість з анґлійського. Оправлена — 1.00

Вволлес, Л. — БЕН-ГУР. Повість з часів Ісуса Христа. Книжка читана всіми народами, один з клясичних творів усього світа. Гарний стиль, цікава акція, благородні ідеали: любов Бога та рідної землі — роблять цей твір якнайбільше підхожим до поширення між найширші круги нашого народу. — $ 80

Вовчко, Марко. — ТВОРИ МАРКА ВОВЧКА. Зміст: Сестра, Козачка, Чумак, Одарка, Сон, Горпина, Викуп, Свекруха, Отець Андрій, Максим Грімач, Данило Гурч, Чари, Три Долі, Не До Пари, Два Сини, Ледащиця, Від Себе Не Втечеш, Інститутка. Оправлена — 1.25

Вовчко, Марко. — МАРУСЯ. Повість — 45

Гаврилюк, Ілько. — ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ — 50

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейк на Фронті). Авторизований переклад з чеського — 90

Гашек, Ярослав. — ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ (Швейко в Запіллю) — 90

Гомзин, Б. — ПРОКЛЯТІ ЧАСИ. В книжочці два оповідання, що сягають сюжитами в недавні часи гром. війни на Україні. Оповідання „АЖ ТАМ" більш вражаюче змістом. Варталоб цю книжечку кинути масово в кожну місцевість — 20

Гребінка, Е. — ЧАЙКОВСЬКИЙ. Історична повість — 80

Грінченко Б. — ПІД ТИХИМИ ВЕРБАМИ. Повість. Оправлена — 1.50

Грінченко Б. — СОНЯШНИЙ ПРОМІНЬ. Повість — 65

Ґеорґ, Д. — СПОМИНИ З СЕРБСЬКОГО ФРОНТУ. Дивні пригоди австрійського жовніра — 35

Чернява, І. — НА СХОДІ МИ. Оповідання, опр. — 95

Дерлиця, М. — В МЛАКАХ. Повість — 40

Дежеліч, В. — СОФІЮ ВИБРАВ. Істор. повість з часів візант. цісарства. Перекл. М. Фірак — 80

Дудко, Ф. — ГЛУМ. Оповідання — 35

Дудко, Ф. — КРАСА ЖИТТЯ. Оповідання — 20

Ілько Борщак—Рене Мартель. — ІВАН МАЗЕПА. Життя й пориви великого гетьмана — 1.50

Кервуд, Д. — З ТАВРОМ УБИЙНИКА. Повість, пер. М. Лотоцький. Є це Книжка пригод благородного чоловіка, закинутого судьбою в дику країну північної Канади — 80

Кобилянська, Ольга. — В НЕДІЛЮ РАНО ЗІЛЛЯ КОПАЛА. Оповідання. Розказується про молодого парубка Гриця, що кохається в двох дівчатах, з якими обіцяє женитися. Коли опісля жениться з одною — друга в розпуці шукає чар-зілля та отроює ним молодого Гриця, а сама, збожеволівши, тоне на дні глибокої води. Кобилянська розробляє цю стару тему далеко глибше психольоґічно, чим її попередники. — 90

Ковч. о. Еміліян. — ЧОМУ НАШІ ВІД НАС УТІКАЮТЬ — 50

Кобилянська, Ольга. — ЗЕМЛЯ. Повість. Тут Кобилянська малює на ширшій картині соціяльні взаїмовідносини буковинського села XIX століття. Земля — це та вища, просто містична, сила, що складає цей невблаганий фатум, що примушує Саву вбити брата Михайла, а наймичку Анну зазнати стільки горя і сліз — 2.50

Кобилянська, Ольга. — ЦАРІВНА. Героїна Наталка Верковичівна виступає тут „надлюдиною" з презирством до міщанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної еманципації пригнобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоб він її не пригнітив. Тому то відкидає обмежного орядина, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка — 2.75

Курдидик, Анатоль. — ЯСНІ ВОГНІ. Оповідання. Молодий, а проте вже досить широко читачам знаний, автор проявив у цій книжці чималий талант. Велике багацтво сюжетів, добре виведений розбір душі поодиноких героїв, палкий патріотизм та свіжий чуттєвий стиль роблять цю збірочку цінним вкладом у нашу „воєнну" літературу. — 20

Лепкий, Богдан. — ПИСАННЯ БОГДАНА ЛЕПКОГО, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том II. Проза. В полот. опр. — 5.50

Левицький-Нечуй, Іван. — НАД ЧОРНИМ МОРЕМ. Повість. Опр. — 1.50

Лепкий, Б. — ПІД ТИХИЙ ВЕЧІР. Повість-казка. Опр. — 2.00

Левицький-Нечуй, Іван. — ХМАРИ. Повість. „Хмари" являються цінним художним твором з рівночасно дуже важним культурно-історичним документом. Ця повість показує чим дихала і жила нова інтеліґенція, ці народники-українофіли шістьдесятих років — 2.00

Леонтович, В. — ВОРОХОБНЯ й інші оповідання — 45

Лотоцький, А. — КУЖІЛЬ І МЕЧ. Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку. Знаний і люблений повістяр, А. Лотоцький, розказує в тій книжці про життя характерної княгині Слуцької та на тому примірі вчить нас, яке повинно бути життя благородної жінки-матери, що над усе цінить свій громадський обовязок. Книжка надається на нагороди пильности й дарунки для молоді — 80

Мельник Микола. — ПО ТОЙ БІК ГРЕБЛІ. Оповідання. — 35

Мельник-Матвіїв, Микола. — ЗА РІДНЕ ГНІЗДО — 25

Матісен, В. — ЗАЧАРОВАНИЙ ГОДИННИК. Трапляються і в нас час до часу малі, але вартісні книжочки. Вони не лише цікаві змістом, як для молоді так і для старших, але мають у собі багато з тої краси, якої так брак у популярній дешевій літературі. До таких належить і Зачарований Годинник. — 26

Мордовець, Данило. — ГЕТЬМАН МАЗЕПА. Іст. повість в 2 томах — 1.00

Монкевич, Борис. — ЧОРНІ ЗАПОРОЖЦІ. Зимовий похід й остання кампанія Чорних Запорожців. Зі схемами й ілюстраціями, брош. — 80

Опільський, Юліян. — ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. Оповідання. — 30

Опільський, Юліян. — ІДУ НА ВАС. Іст. повість. Автор вибрав історичну тему „Про князя, що чужої землі шукаючи, та свою втеряв", вплітаючи другу, романічну, як боярин-ізгой відвагою і розумом боярство собі вернув та з милою одружився. Своїм оповіданням обіймає автор останні місяці життя Святослава з невдачним походом на Дунай, та на їх тлі зобразив побут давньої Руси. Опр. $1.25, брош. — 75

Оркзай, Баронесса. — БАГРЯНИЙ ЦВІТ. Повість з часів франц. революції. В 2-ох томах. Одна з найкращих повістей сучасної Анґлії про давні страшні часи т. зв. „Великої Революції" — 1.00

Підмогильний, В. — В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора малює як неможна краще атмосферу, в якім жиє сучасне покоління на Україні — 30

Поліщук, К. — ГУЛЯЙПІЛЬСЬКИЙ БАТЬКО. I — II Том — 85

Поліщук, К. — РОЗПЯТА ДУША. Оповідання з латишського життя — 20

Приймак, Михайло. КСТИНИ. Картини з Лемківщини — 10

Рогова, О. — СИН ГЕТЬМАНА. Іст. роман з часів Б. Хмельницького — 1.00

Старицький, Михайло. — РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК. Історичний роман. Том 1—4. — 2.50

Сімович, д-р Василь. — ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ для самонавчання та в допомогу шкільній науці. Друге видання з одмінами й додатками. В полот. оправі — 3.75

Толстой, Лев. — ВІДРОДЖЕННЯ. Два томи, в 3-ох частях. Автор описує кривду, заподіяну молодій дівчині шляхтичем, як її опісля вивезено на Сибір і як остаточно цей сам шляхтич пішов на Сибір за нею, щоби виблагати прощення — 2.75

Українка, Леся — ЖАЛЬ. Повість — 45

Українка, Леся. — НАД МОРЕМ — 30

Українка, Леся. — ПРИЯЗНЬ-РОЗМОВА — 45

Устіянович, М. — СТРАСТНИЙ ЧЕТВЕР — 40

Франко, І. — МОЙСЕЙ. Четверте видання з передмовою — 35

Франко, Іван. — ЗАХАР БЕРКУТ. Автор малює історію нападу Татар на село в Карпатах, якого мешканці не лише потрапляють оборонитися, але й побивають зовсім татарську орду та спинюють дальший похід Татар. — 1.50

Франко, Іван. — З ВЕРШИН І НИЗИН, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі Роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (Нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі — 3.40

Франко, Іван. — ЛИС МИКИТА. З ілюстраціями — 60

Ф. С. — БРАНЕЦЬ МОРСЬКОГО ОПРИЧКА. Іст. оповідання — 85

Франко, Іван. — ОПОВІДАННЯ. Зміст: Малий Мирон. Грицева шкільна наука. Оловець. Борис Граб і інші — 65

Филипчак, І. — ЗА САН. Іст. оповідання для молоді, 2 томи — 40

Шевченко, Тарас. — КОБЗАР, з портретом автора, сторін 707, опр. — 2.75

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 3-ох томах, в опр. — 8.50

Шевченко, Тарас. — ТВОРИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, в 5. томах в опр. — 15.00

Ясінчук, Л. — ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ, відгомін ювилейних свят в Америці в честь Рідної Школи — 40

Чайковський, А. — ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ. Повість з галицького життя. Оправлена — 1.25

Чайковський, А. — ОЛЮНКА. Оповідання з життя ходачкової шляхти. Оправлена — 1.50

Чайковський, А. — В ЧУЖІМ ГНІЗДІ. Повість з життя ходачкової шляхти в двох частинах. Оправлена — 1.75

Чайковський А. — ЗА СЕСТРОЮ. Оповідання з козацької старини з ілюстраціями, семе видання — 50

Чайковський, А. — ПОБРАТИМИ. Іст. повість — 85

Чайковський, А. — НЕ БУЛО ВИХОДУ. Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя — 35

Чайковський, А. — НА УХОДАХ. Істор. повість в двох частях — 90

СПІВАЙМО, збірничок пісень на два голоси для шкільної молоді. На весняне свято пісні. Зладив Філярет Колесса — 15

ЯК ДОБУТИ КРАСУ і задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій — 75

Замовлення разом з належитістю слати до:

"SVOBODA"

(P. O. Box 346)

81-83 Grand Street. Jersey City, N. J.

„СКРИПНИКІВЩИНА"

(Зі сконфіскованого числа „Нового Часу").

Перший день нового року, проголошений „днем ударника", присвятила 4-та сесія ЦІК СССР, що тепер радить, промовам представників усіх московських кольоній, чи, сказавши мовою Москви, всіх союзних, незалежніх („вплоть до атдєлєнія"!) совітських републик. Очевидно, на перший плян виступив представник передової кольонії, предсідник „українського совнаркома", Чубар. Не маючи його повної промови, подаємо тільки есенцію з його наймитської чолобитні Москві.

„Знову підіймається старий, наскрізь запльований, грязний петлюрівський прапор так званої „незалежної України" — говорив харківський московлиз, малорос Чубар, що ще до сьогодні ламає українську мову, якої почав учитися в 1923 р., пронюхуючи, що зробить на цьому інтерес.

„Однак важко обманути трудові маси, далеко важче, як кидати клевети на СССР і совітську Україну, фабрикувати резолюції про поміч буцімто голодному населенню України.

„Попи, Розенберґи, Скоропадські, петлюрівці займаються не тільки оброблюванням публичної опінії" — рецитує Чубар. Вони використали для „закріплення своїх позицій" „помилки та недотягнення в переведенні національної політики й кермуванні сільським господарством, які були на Україні в 1931 і 1932 рр."

Чому?

Чубар не належить до людей, що шукають причин суспільних явищ дальше й глибше, як сягає його ніс. На цілу голову вище нього являється представник совітської Білоруси, Черняков. Тому він питав: „Чому ці явища були можливі на Білорусі, Україні, Таджікістані й у деяких інших національних републиках СССР?"

Очевидно, на це питання не дав відповіди ані він, ані ніхто з комісарів.

Всюди — Скрипники.

Черняков стверджує, що партійці стратили „клясову чуйність" і тому націоналісти „вдираються до партії" і з партбілетом ведуть контрреволюційну роботу. „Якщо ми себе поскробаємо, то ми теж у своїх орґанізаціях знайдемо своїх „Скрипників", свою „скрипниківщину", як націоналістичну течію, як ухил в нутрі нашої партійної орґанізації. Сьогодні треба говорити не тільки про одного Скрипника; треба говорити про „скрипниківщину" в нутрі партійних орґанізацій, мобілізуючи та борючись проти неї".

Пробудження народів.

„В нутрі партії", „в нутрі партійних орґанізацій", всюди — „Скрипники" та „скрипниківщина"... тільки нема її... в Москві. Коли в усіх тих „републиках" є втеча від обовязуючого „інтернаціоналізму", то в Москві її нема, бо цей „інтернаціоналізм" є, очевидно, московський і саме, як спротив проти цього московського імперіялізму, виступають молоді націоналізми всіх тих 100-кільканацятьох народів та племен, які щойно тепер приходять до національної свідомости. В Европі — це вже давня історія. Неграмотні народи й племена в російській тюрмі народів щойно тепер приходять до свідомости. Після розвалу Австрії приходить черга на Росію. Не спинить цього розгону історії ні Сталін зі своїм ГПУ, ні Мілюков, що виголошує тепер похвальні гимни в честь Сталіна, що держить „єдиную неділимую Рассєю", не спинять того малороси в Харкові, що тільки завдяки московським баґнетам можуть сьогодні безкарно плюгавити прапор „так званої незалежної України". Після Австрії прийде Росія! Це певне, як після ночі — день.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

1298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

НОТИ НА ХОРИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ.

НОВІ НОТИ! НОВІ НОТИ!

ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ГЕЙ УКРАЇНА ПОНАД ВСЕ. НЕ ПОРА. Я. Ярославенка на міш хор — 20 ц.
РАНОК ВСТАЄ. На мішаний хор. Кишакевича — 15 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на мужеський хор. 1. Ішов жовняр з войни, 2. Ой співаночки мої, 3. Сонце ся сховало, муз. С. Людкевича — 25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ на муж. хор, 1. Там де чорна гора, 2. Сонце вже сховалось, С. Людкевич — 15 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, міш. хор з форт. Котилася та зоря із неба, С. Людкевич — 25 ц.
НАРОДНІ І ПОПУЛЯРНІ ПІСНІ, 1. А із ночі, із вечера, 2. Сонце ся сховало, на міш. хор, С. Людкевич — 20 ц.
НАД ДНІПРОВОЮ САГОЮ на міш. хор, слова Т. Шевченка, муз. Я. Ярославенка — 20 ц.
МИНЕТЬСЯ НІЧ, міш. хор, Т. Левицький — 20 ц.
ГЕЙ ПО ГОРІ, на міш. хор, Ф. Колесса — 15 ц.
ОЙ ІДУТЬ, ІДУТЬ ТУМАНИ, на міш. хор, Я. Ярославенка, слова Ів. Франка — 15 ц.
1. НА ГОРОДІ ТА ВСЕ БІЛІ МАКИ, 2. КОЛИСКОВА, на мішаний хор, Вериківський — 15 ц.
ТЕЧЕ ВОДА ЗПІД ЯВОРА, в супр. форт. на мішаний хор, Я. Ярославенко — 40 ц.
РАНО В РАНЦІ, на міш. хор в супр. форт., Я. Ярославенко — 50 ц.
ЖУРАВЛІ, слова І. Франка, на міш. хор, Я. Ярославенко — 25 ц.
ЗГАСАЄ ДЕНЬ, міш. хор в супр. форт., П. Сениці — 20 ц.
ОЙ ІШЛИ НАШІ СЛАВНІ ЗАПОРОЖЦІ, міш. хор, А. Вахнянин — 20 ц.
РІЧЕНЬКА, міш. хор, І. Лаврівський — 25 ц.
ОСІНЬ, міш. хор, І. Лаврівський — 20 ц.
ЗАСПІВАЙ МИ СОЛОВІЮ, міш. хор, І. Лаврівський — 15 ц.
ТЕЧЕ ВОДА, міш. хор, І. Левицький — 20 ц.
ЧИ МИ ЩЕ ЗІЙДЕМОСЯ ЗНОВУ?, міш. хор в супр. форт., С. Людкевич — 25 ц.
ГЛЯНЬ НА КРИНИЦЮ, міш. хор, слова І. Франка, муз. І. Левицького — 15 ц.
ОЙ В ЧИСТІМ ПОЛІ, щедрівка на міш. хор, М. Вериківський — 15 ц.
1. ОЙ ЩІТ, ЩІТ, 2. ОЙ НІХТОЖ ТАМ НЕБУВАВ, міш. хор, Степовий — 15 ц.
МІМОЗА, міш. хор, Й. Кишакевич — 20 ц.
МІСЯЦЬ ЯСНЕНЬКИЙ, міш хор, слова Лесі Українки, муз. Й. Кишакевич — 15 ц.
ЛЕБЕДИНА ПІСНЯ, міш хор, Й. Кишакевич — 40 ц.
І СВІТАЄ І СМЕРКАЄ, міш. хор, слова Шевченка, муз. Кашубинського — 30 ц.
1. ВІТЕР В ГАЇ НАГИНАЄ, 2 Барвінок цвів, 3. Була колись Гандзя, 4. Не дивуйтеся дівчата, на міш. хор, М. Лисенко — 30 ц.
ПОНАД ПОЛЕМ СМЕРТЬ ІДЕ, мішаний хор — Б. Вахнянин — 20 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, мішаний хор, супр. форт., слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина — 25 ц.
НЕЩАСНИЙ, на мішаний хор — (М. Шалкевич) В. Матюк — 25 ц.
КВІТЧАСТИЙ ЛУГ, мішаний хор. — В. Безкоровайний — 15 ц.
ОЙ У САДУ, мішаний хор з фортепяном, слова Т. Шевченка, музика В. Безкоровайного — 15 ц.
ОБЖИНКИ. Картина етнографічна у піснях народних на мішаний хор, уложив Ф. Колесса — 75 ц.
У ПЕРЕТИКУ ХОДИЛА, слова Т. Шевченка, муз. Б. Вахнянина, на мішаний хор в супроводі фортепяна — 50 ц.
ОЙ ЧОГО ТИ, ТОПОЛЕНЬКО, НЕ ЦВІТЕШ, міш. хор,—Й. Кишакевич — 15 ц.
О, СОНЦЕ, мішаний хор, муз. Й. Кишакевича — 15 ц.
ДО СВІТЛА, ДО СОНЦЯ, мішаний хор, — Й. Кишакевич — 15 ц.
СОСНА, мішаний хор, — Й. Кишакевич — 15 ц.
РОЗЦВІЛИ ДЗВІНОЧКИ КВІТИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич — 15 ц.
ЗНОВ ЛЕЧУ Я НАД СТЕПАМИ, мішаний хор, — Й. Кишакевич — 15 ц.
ТИ НЕ ДИВУЙСЬ, ЩО ВЯНУТЬ КВІТИ, міш. хор. — Й. Кишакевич — 15 ц.

Належитість треба слати разом зі замовленням.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

JOBLESS AMERICANS DECLARED BETTER OFF THAN EMPLOYED RUSSIAN WORKER.

By DAVID W. HAZEN,

Staff Writer, The Oregonian.

"I consider the unemployed man in the United States a great deal better off than the employed man in Russia," declared Whiting Williams, labor expert and formerly on the faculties of Harvard, Dartmouth and Oberlin, who passed through Portland yesterday on his way to Corvallis, where he deliverel a lecture at Oregon State college. Mr. Williams spent the summer in Russia and Germany studying economic and social conditions. It was his first visit to Russia in five years.

"I think the condition of the workingman in Russia now is worse than when I was there five years ago," Mr. Williams declared. "One cause is the big drop in the value of the ruble. Instead of its former 50-cents value it is now worth only 2½ cents, and the worker gets no more rubles for his labor than he did in the 50-cent days.

"The second cause for the terrible state of the workers in Russia is the newly established individual labor passport, which prohibits a man changing his job without his employer's permission. This was necessitated by the early huge labor turnover. All of my observations in Russia last summer led me to support the pope in his contention that there is widespread starvation in the red land.

American correspondents in Moscow were prohibited from entering the starvation districts in the Ukraine at the time I was visiting that district and seeing many persons starving to death before my own eyes. Between the harvest of 1932 and 1933 at least 5,000,000 persons died as a result of starvation."

Mr. Williams was asked how he was able to visit the Ukraine at the time.

"Moscow officials didn't class me as a correspondent, considering me an educational observer or something like that," replied the ex-executive secretary of the Cleveland, O., welfare federation.

He said that the general opinion in European capitals is that the Japanese feel if they are going to have to fight the Russians they had better do it very soon before Moscow gets better prepared. Work on doubletracking the trans-Siberian railroad is going on. This finished. Russia will talk very plainly to the Japanese, Mr. Williams said.

(Morning Oregonian, Jan. 27, 1934).

Опівночі.

— Котра вже година? — питається неспокійно Марійчин батько із сусідньої кімнати.

— Богданів годинник не йде, тату! — каже неправду молода заручена.

— А Богдан? — питається батько.

ЗІ СПОРТУ.

UKRAINIANS BEAT DERBY ST. STANS

St. Peter and Paul Big Five Scores Win Over St. Stans Team of Derby.

Three good basketball games were played at Liberty hall last evening before a capacity crown. The Sts. Peter and Paul big five scored a 37 to 26 win over the Derby St. Stans in the main event. The Two Saints gained an early lead and the brilliant playing of Steve Brenia, Patsy Mudry and Captain Zuraw, enabled them to set the pace for their opponents in every period. The Ansonians led 8-4 at the end of the first period, 20-13 at the half, 25-16 at the close of the third period and finally won the game 37 to 26. Harlow, Maciag and J. Swanek starred for the Derbyites.

Both preliminaries were worth watching. The Ansonia Ukrainian Girls' club won a 12 to 9 victory over the New Haven Ukrainian lassies, while the Sts. Peter and Paul seconds dropped a game to the New Haven Ukrainian boys by 20-11 score. The scores follow:

ST. STANS (DERBY).

	Goals — Field	Foul	Pts.
Maciag, rg	3	0	6
Draus, lg	3	0	6
J. Swanek, c	3	0	6
Harlow, lf	2	0	4
H. Swanek, rf	1	0	2
S. Marks	0	2	2
	12	2	26

ST. P. & ST. P. A. C.

	Goals — Field	Foul	Pts.
R. Madgic, rg	2	0	4
S. Pobereznak, lg	1	1	3
S. Zuraw, c	2	1	5
S. Brenia, lf	7	1	15
P. Mudry, rf	4	0	8
J. Hylwa, ig	0	0	0
A. Zuraw, rg	1	0	2
	17	3	37

ANS. UKE JR. LEAGUE CLUB.

	Goals — Field	Foul	Pts.
A. Kogut, rg	0	1	1
M. Cherowski, lg	1	3	5
A. Zahriko, c	1	1	3
D. Smeider, lf	0	1	1
S. Smeider, rf	1	0	2
	3	6	12

NEW HAVEN UKE GIRLS.

	Goals — Field	Foul	Pts.
M. Natwick, rg	0	0	0
Olga, lg	0	0	0
Chick, c	2	0	4
L. Roach, lf	1	0	2
Pauline, rf	1	1	3
Stella, c	0	0	0
	4	1	9

ANS. ST. P. & ST. P. A. C.

	Goals — Field	Foul	Pts.
Shingara, rg	0	0	0
Natowich, lg	0	0	0
S. Zuraw, c	1	0	2
Stadnick, lf	1	2	4
Perta, rf	0	1	1
S. Korotash	2	0	4
	4	3	11

NEW HAVEN UKES.

	Goals — Field	Foul	Pts.
Wasylyk, rg	1	1	3
Rawlick, lg	0	0	0
Vennett, c	5	1	11
Kootz, lf	0	0	0
Gawron, rf	3	0	6
Martin	0	0	0
	9	2	20

(The Evening Sentinel, January 15, 1934).

UKRAINIANS WIN 2 GAMES. CADETS ADVANCE IN POLO TOURNEY.

Lions Surprise St. Charles' Five.

The Delaware County League assumed a tighter aspect following the Ukrainians' sensational defeat of St. Charles on the Lions' floor at Fourth and Ward streets last night. It was the second league victory in as many nights for the victors as they conquered Ridley Park on the previous evening, 29 to 18.

St. Charles held the upper hand throughout most of last night's rugged affair, but a determined rally by the home team erased a nine-point lead with Coach Al Dowbenko dropping through two fouls in the last minute of play to put the home team in front, 31 to 30, which eventually provide to be the final count.

One of the largest crowds that has ever jammed the Ukrainian bailiwick went into an emotional frenzy during the last hectic minutes. Tad Ranck had a chance to tie the score, but missed the foul goal that would have sent the rivals into overtime. With seconds remaining, Dowbenko again came to the fore and staged a personal freezing act in which he dribled around the entire St. Charles tem and was still in possession of the ball when the final whistle sounded.

St. Charles grabbed the lead at the opening and ran it up to 8 to 1 before the home team got in the ball game. It was an uphill battle from then to the end of the first half with the Lions finally going ahead at 15 to 14. Stevenson dropped one in to give the visitors a lead at intermission and then steadily increased it to 29 to 20 with but six minute of the second half remaining.

Stevenson grabbed the honors for St. Charles with 13 points, while Dowbenko racked up ten for his club. Brewster for the Lions and Gockley for the Saints were other standouts. The Ukrainian second team also won two weekend games, winning from Ridley Park, 37-14, and from St. Charles, 34 to 24.

In the rougest game played on the Ridley Park High court this season the Ukrainians defeated the Ridley Park Royals 29-18, Saturday night. The Royals dropped into the cellar with this defeat.

After a tense first half which ended with the Ukes in the lead 11-10, the Royals fell back into their old bad habit of unnecessary fouling, and the Ukes made the most of this by dropping in 13 charity throws out of 21 attempts. In the third quarter Harry Coyle was ejected from the homesters' lineup via the personal foul route, and the same fate was dealt C. D. Donato in the last period.

Brewster made a brilliant debut with the Ukes while Captain Dowbenko gave a nice exhibition of foul shooting. Ferris and Ramsey led the attack for Riddley.

Ukrainians

	Goals	Fouls	Pts.
Cobb, forward	2	2	6
McBride, forward	0	1	1
Linaka, forward	2	2	6
Remorenko, center	0	0	0
Brewster, guard	3	2	8
Dowbenko, guard	3	4	10
Totals	10	11	31

St. Charles

	Goals	Fouls	Pts.
Stevenson, forward	4	5	13
Holstein, c'r-forw'd	1	0	2
Byron, guard	0	0	0
Ranck, center	2	3	7
Robertshaw, guard	1	0	2
Gockley, f'd-guard	1	4	6
Totals	9	12	30

Ukrainians

	Goals	Fouls	Pts.
McBride, forward	1	2	4
Linaka, forward	2	3	7
Remorenko, center	1	0	2
Brewster, guard	4	2	10
Dowbenko, guard	0	6	6
Totals	8	13	29

Ridley Park

	Goals	Fouls	Pts.
Coyle, forward	1	1	3
Kiefer, forward	1	0	2
Ferris, forward	2	2	6
Ramsey, center	1	2	4
Donato, guard	0	1	1
Myer, guard	0	0	0
Mongomery, guard	0	2	2
Totals	5	8	18

(Chester Times, Chester, Pa., January 15, 1934).

Хотів бути репортером.

Молодий чоловік прийшов до редактора великого часопису та сказав, що хотів би бути репортером.

— Добре, — сказав редактор. — Дамо вам нагоду, щоб ви показали, що вмієте. В селі М. є завтра посвячення нової церкви. Підете там, а на вечір пришлете нам телеграму з описом свята.

Юнак радо відїхав. На вечір не післав ніякої телеграми. На другий день також ні. За те сам зявився в редакції.

— Що сталося з вашою телеграмою? — питається редактор.

— Я не мав що телеграфувати вам. Ще заки зачалося богослуження, завалилася стеля церкви й свято не відбулося.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ

„СВОБОДА"

УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість книгарні $18,612.75.

ІТАЛІЯ ВІДІБРАЛА ВЛАСНИКОВИ ЗЕМЛЮ, БО НЕ УПРАВЛЯВ ЇЇ.

Італійська фашистівська влада видала закон, на основі якого власникови можна відібрати землю, коли він довший час не управляє її. На основі того закону відібрали поле власникови біля села Бельо Люоґо. Окружний президент сконфіскував 400 гектарів. Землю віддали господарському товариству в Бельо Люоґо, яке буде управляти це поле. Частину доходу з поля даватимуть первісному власникови.

МАЛЯЙСЬКІ ПРИПОВІДКИ.

Хай гість буде для тебе святий — передовсім, коли він узброєний.

Коли Китаєць подає тобі руку, дивися передовсім, чи другої руки не ховає за плечима.

Любов до Маляйки, як мандрівка по пралісі. Чим далі мандруєш, тим гарніше. Та коли чоловік відвертається і хоче йти назад, то бачить, що втратив відворот.

Білий чоловік дурний: любить жінку, обдаровує її, а потім бере. Маляєць бере жінку, потім кохає її, потім вона його обдаровує.

На перехолоду в грудях.

Щоби припинити якнайскорше перехолоду в грудях, натріть добре груди ЯКОРОВИМ Пейн-Експелером, а потім прикрийте натерте місце фланелевим або вовняним платком. Не занедбуйте грудних прохолод, бо вони дуже часто спричинюють поважні занедужання, як запалення, інфлюенца і т. п. Вжийте Пейн-Експелера якнайскорше і позбудетеся клопоту. У всіх аптиках—35 цнт. і 70 цнт. Лише правдивий має торговельну марку Якір.

PAIN-EXPELLER

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ

не робіть ріжниці де ви замешкалі, посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти і полагоджуйте всі свої тутешні і краєві справи тільки в Українськім Бюрі котрого властителем від 19-ти літ є Антін Пашук. Пишіть на адресу:

ANTHONY D. PASHUCK,
322 N. 8th St., Phila., Pa.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

КНИЖКОВІ КАЛЕНДАРІ,

які можна набути в СУРМІ:

Українського Голосу — 50 ц.
Канадійського Фармера — 50 ц.
Календар „ТОЧИЛО", гумор. — 35 ц.
Молода Українка, стінний — 25 ц.
Чабан з вівцями, стінний — 25 ц.

За один календар посилайте 8 ц. на пересилку.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА для любителя книжок: Десять (10) книжок. Збірка найкращих творів українських письменників. Десять (10) книжок вартости пять долярів, за $3.00. Один календар, який собі виберете, дамо даром. Пишіть: 26,8,30,2

SURMA,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1-3 пополудні і від 6-8 вечір.
В неділі після умови. 236
29 Morton Street, Newark, N. J.
Телефон: Market 3-4818

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (41).

Для людей величини пігмеїв гущавина довкола їх краю зовсім не була непрохідна. Але вони рідко туди заходили, бо вірили, що цей ліс тягнеться без кінця. Для Тарзана цей ліс був трудним питанням. Всетаки він ніколи не покидав думки, якби то звідти видістатися. Але він не дуже то спішився, бо бачив серед малих людей багато цікавих річей. Крім цього хвилево він мав настрій проживати спокійно в місті Трогаладальмакуса.

Тимчасом молодий Алалус шукав його по лісі. Тарзан був для нього одинокою людиною, котра порушила в його серці почування привязання. Але він не міг знайти Тарзана. Замісць того він натрапив на двох старших чоловіків зі свого племени. Всі три разом вони полювали на звірята. Його нові знайомі не проявляли великого зацікавлення до зброї, яку робити й уживати навчив його Тарзан.

Два старші Алалуси кормились овочами й бульбами. Син Першої Жінки тим не вдоволявся. Він приносив багато дичини, а часом і антильопу, бо з кождим днем набирав щораз більшої вправи з луком і стрілами та списою. Часом, як уже не міг далі їсти, лишав останки двом товаришам. Так вони все ходили за ним, поки до нього зовсім не привязалися. Так вони могли ходити, поки їх не стрінулаб якась жінка та не захотіла затягнути котрогось із них до своєї загороди.

У своїх повільних, дурних мозках вони трохи дивувалися сому товаришеви. Він носив голову догори, не мав вибачливого погляду і ходив твердшим і не дуже обережним кроком. Але в души вони може теж сміялися, думаючи про ту хвилину, коли він стріне якусь велику жінку, і як вона повалить його на землю ударом своєї палки та потягне його до своєї печері. І одного дня вони справді стрінули на поляні в лісі, зовсім несподіано, таку велику жінку Алалусів.